

VENDIM
Nr. 7, datë 20.2.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare;
Elsa Toska	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Ilir Toska	anëtar,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 20.2.2024, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 9 (K) 2023 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Klodian Çani

SUBJEKT I INTERESUAR: Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, përfaqësuar nga drejtori i përgjithshëm.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2023-342 (52), datë 13.2.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 41, 42, 49, 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjo i relatorin e çështjes Ilir Toska, mori në shqyrtim pretendimet e kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, parashtrimet e subjektit të interesuar, Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, i cili ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuari Klodian Çani ka qenë i punësuar në administratën doganore prej vitit 2006, në detyrën e doganierit, marrëdhënie që është ndërprerë në vitin 2012 për shkak të shkurtimit të strukturës. Më pas, në datën 8.1.2014, ai është punësuar në Degën e Doganës Kakavijë dhe prej datës 25.2.2014, është caktuar në detyrën e përgjegjës të turnit në Zyrën Operacionale Doganore të kësaj dege doganore.

2. Në datën 16.3.2015, Drejtoria e Hetimit pranë Departamentit Operativ Hetimor të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave ka përpiluar një informacion, “Për referimin e veprës penale të prokurori” lidhur me veprimet dhe mosveprimet e datës 26.2.2015, të personelit doganor të Degës së Doganës Kakavijë, të personelit të antikontrabandës tokësore të Drejtorisë së Antikontrabandës pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, si dhe të disa shtetasve. Sipas këtij informacioni, nga hetimi paraprak ka rezultuar se në datën 26.2.2015, në Degën e Doganës Kakavijë kanë qenë në shërbim pesë punonjës, konkretisht përgjegjësi i turnit Klodian Çani, dy doganierë kualifikim/vlerësim/kontroll fizik në pikën e hyrjes, një doganier peshore/pike në parkim dhe një

doganier peshore/pikë kontrolli në peshore. Mesditën e kësaj date, në orën 12:21, sipas të dhënave të sistemit TIMS, përmes pikës doganore kufitare Kakavijë kanë hyrë në territorin e Republikës së Shqipërisë dy mjete me targa të identifikuara. Sipas regjistrit të pikës së hyrjes nga Greqia në Shqipëri dhe sipas regjistrit të peshores të zyrës doganore kufitare Kakavijë, mjeti i parë nuk rezulton të jetë regjistruar në regjistrin e hyrjes së mjeteve nga dy doganierët e pikës së hyrjes dhe as të jetë peshuar e regjistruar në regjistrin e peshores nga doganieri i peshores. Po kështu, sipas regjistrit të parkingut doganor të kësaj zyre nuk rezulton që mjeti në fjalë të jetë regjistruar në regjistrin e parkingut doganor nga doganieri përkatës. Nga këqyrja e pamjeve filmike të kamerave të kësaj zyre doganore ka rezultuar se ky mjet nuk është peshuar dhe ka dalë nga parkingu për më pak se 2 minuta, në orën 12:38. Pjesë e këtij informacioni kanë qenë edhe të dhënat për mjetin tjetër, i cili, njëloj si i pari, nuk është regjistruar dhe peshuar në regjistrat e peshores dhe parkingut, duke dalë prej tij në të njëjtën orë dhe pa iu nënshtruar procedurave të zhdoganimit. Po kështu, sipas informacionit, referuar dokumentacionit të ndodhur në doganën greke të Kakavijës, dy mjetet në fjalë kanë qenë të ngarkuara, ndërkohë që për të vërtetuar llojin dhe vlerën e mallit të eksportuar në datën 11.3.2015, u është kërkuar autoriteteve greke dokumentacioni që ato disponojnë për veprimet doganore të kryera për mallin e ngarkuar në këto mjete.

3. Mbi bazën e informacionit të Drejtorisë së Hetimit pranë Departamentit Operativ Hetimor të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Gjirokastrë ka regjistruar procedimet penale nr. 124 dhe 125 të vitit 2015, për veprat penale “Kontrabanda me mallra të tjerë” dhe “Shpërdorimi i detyrës”, të parashikuara nga nenet 174 dhe 248 të Kodit Penal (KP). Me vendimin e datës 8.5.2015, prokurori, duke qenë se hetimet u zhvilluan në ngarkim të të njëjtëve shtetas, dy doganierëve të peshores, të dyshuar për veprën penale “Shpërdorimi i detyrës” dhe shtetasit B. F., i dyshuar për veprën penale “Kontrabanda me mallra të tjerë”, ka vendosur bashkimin e procedimeve penale në një të vetëm me nr. 124, të vitit 2015. Në kuadër të hetimeve është pyetur si person që ka dijeni për veprën penale edhe kërkuesi Klodian Çani, i cili ka deklaruar se nuk ka qenë në dijeni të kalimit të mjeteve dhe se nuk është njoftuar nga ndonjë doganier. Në përfundim të hetimeve, me vendimin e datës 11.5.2015, në mbështetje të nenit 328, pika 1, shkronja “b”, të Kodit të Procedurës Penale (KPP), prokurori ka vendosur pushimin e hetimeve në ngarkim të dy doganierëve të peshores dhe të shtetasit B.F., pasi nga tërësia e të dhënave të marra gjatë veprimeve hetimore, në mungesë të verifikimit të fakteve të ndodhura në shtetin grek dhe të konfirmimit të vërtetësisë së tyre, nuk mund të vërtetohej kryerja e veprave penale.

4. Ndërkohë, informacioni i Drejtorisë së Hetimit pranë Departamentit Operativ Hetimor të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave i është dërguar edhe Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, duke u trajtuar administrativisht nga Komisioni Disiplinor pranë kësaj Drejtorie (Komisioni Disiplinor). Fillimisht, me vendimin nr. 6186/7, datë 16.3.2015, Komisioni Disiplinor ka vendosur pezullimin nga detyra të kërkuesit Klodian Çani. Më pas, bazuar në nenet 57, pika 2, shkronja “a” dhe 60, të ligjit nr. 152/2013, datë 30.5.2013, “Për nëpunësin civil”, të ndryshuar (ligji nr. 152/2013), me vendimin nr. 12437/22, datë 12.6.2015, Komisioni Disiplinor ka vendosur marrjen e masës disiplinore “Largim nga Shërbimi Civil” ndaj kërkuesit Klodian Çani. Sipas Komisionit Disiplinor, ky rast ngarkonte me përgjegjësi të drejtpërdrejtë, përveçse të gjithë punonjësit e turnit, edhe përgjegjësin e zyrës, i cili ndër detyrat funksionale ka edhe mbikëqyrjen e veprimtarisë së nëpunësve në varësi. Komisioni ka vlerësuar se me veprimet dhe mosveprimet e tij kërkuesi është përgjegjës për shkeljen me faj të detyrimeve të nëpunësve, konkretisht ai ndodhet në mospërmbushje të rëndë të detyrave, pasi është përgjegjës për lejimin e daljes së mjeteve nga territori doganor pa paguar ose garantuar detyrimet doganore që duheshin paguar.

5. Kërkuesi, duke mos qenë dakord me vendimin e Komisionit Disiplinor, i është drejtuar gjykatës administrative me padi për shfuqizimin e tij, rikthimin në punë, si dhe pagimin e pagës nga momenti i ndërprerjes së marrëdhënieve financiare deri në rikthimin në pozicionin e mëparshëm të punës.

6. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë, me vendimin nr. 4483, datë 16.9.2015, ka vendosur pranimin e kërkesëpadisë, duke shfuqizuar vendimin nr. 12437/22, datë 12.6.2015 të Komisionit Disiplinor dhe detyruar Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave të kthente paditësin (kërkuesin) në vendin e mëparshëm të punës, si dhe t'i paguante pagën nga momenti i ndërprerjes së marrëdhënies së punës deri në kthimin në detyrë. Kundër këtij vendimi ka ushtruar ankim pala e paditur në procesin gjyqësor, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, duke kërkuar ndryshimin e vendimit dhe rrëzimin e padisë.

7. Gjykata Administrative e Apelit, me vendimin nr. 2556, datë 27.11.2015, në dhomën e këshillimit, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 4483, datë 16.9.2015, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë. Kundër këtij vendimi ka ushtruar rekurs Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, që ka kërkuar ndryshimin e vendimeve të mësipërme të gjykatave dhe rrëzimin e padisë.

8. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2023-342 (52), datë 13.2.2023, në dhomën e këshillimit, ka vendosur ndryshimin e vendimeve të Gjykatës Administrative të Apelit dhe të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, si dhe rrëzimin e padisë.

9. Në datën 11.5.2023, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual sipas objektit të mësipërm. Me vendimin e datës 18.7.2023, Kolegji i Gjykatës ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

10. Kërkuesi, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se vendimi i kundërshtuar i Gjykatës së Lartë i ka cenuar:

10.1 Të drejtën për proces të rregullt në drejtim të *standardit të gjykatës së caktuar me ligj*, pasi Kolegji Administrativ i ka analizuar ndryshe nga gjykatat më të ulëta rrethanat dhe faktet e çështjes, duke vlerësuar se veprimet e palës së paditur janë marrë në zbatim të drejtë të ligjit. Ai është mjaftuar me referencën ligjore të zgjidhjes së çështjes, pa dhënë kuptimin dhe zbatimin e ligjit material në raport me ndonjë detyrim konkret të kontratës së punës së shkelur nga kërkuesi dhe ndonjë element konkret në të cilin është mbështetur për përcaktimin e shkeljes së kryer me faj të rëndë dhe/ose pasojave të ardhura nga veprimet e tij. Gjykata e Lartë ka shqyrtuar dhe vendosur për çështje fakti që nuk janë në kompetencë të saj. Ndonëse funksioni i saj është gjykatë ligji, ajo ka ndryshuar vendimet e gjykatave të faktit dhe është shprehur për themelin e çështjes, duke bërë vlerësim të ndryshëm të provave dhe fakteve të administruara gjatë gjykimit në gjykatat më të ulëta. Ajo gjykatë ka nxjerrë konkluzion për provat në të kundërt me vlerësimin e dy gjykatave më të ulëta dhe ka rivlerësuar provat e administruara dhe vlerësuar nga gjykatat e faktit, duke arritur në një përfundim të ndryshëm. Kolegji Administrativ e ka vlerësuar të drejtë vendimin e palës së paditur, duke u bazuar vetëm në vlerësimin e bërë për procedimin penal nr. 124 të vitit 2015, të filluar dhe më pas të pushuar nga prokuroria.

10.2 Të drejtën për punë, të sanksionuar në nenin 49 të Kushtetutës, pasi veprimi i organeve shtetërore që sjell pasoja të drejtpërdrejta në pengimin e veprimtarisë profesionale përbën cenim të saj.

11. Subjekti i interesuar, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar si vijon:

11.1 Në lidhje me legjitimitimin e kërkuesit, në drejtim të kriterit të shterimit të mjeteve juridike, pretendimi për cenimin e së drejtës për proces të rregullt është ngritur rishtazi në ankimin kushtetues dhe kërkuesi nuk ka paraqitur argumente kushtetuese konkrete dhe të mjaftueshme që ta mbështesin atë, ndaj nuk duhet të merret në shqyrtim nga Gjykata.

11.2 Në lidhje me themelin e çështjes, pretendimi për të drejtën për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj është i pabazuar, pasi vendimmarrja e Gjykatës së Lartë është në përputhje me natyrën e gjykimit që kryen ajo në ushtrim të funksionit të kontrollit të zbatimit të drejtë të ligjit

nga gjykatat më të ulëta. Kolegji Administrativ është mbështetur në të njëjtat fakte dhe prova të vlerësuara nga gjykatat e faktit, duke arritur në përfundimin se në rastin konkret është bërë një interpretim i gabuar i ligjit dhe një cilësim jo i saktë i rrethanave të faktit, për rrjedhojë çështja nuk është zgjidhur në përputhje me dispozitat procedurale dhe materiale në zbatim. Ai nuk ka marrë prova të reja dhe nuk ka bërë një gjykim të ri, por ka hedhur dritë mbi mënyrën se si gjykatat më të ulëta kanë zbatuar ligjin.

11.3 Edhe pretendimi për cenimin e nenit 49 të Kushtetutës është i pabazuar. Kjo dispozitë parashikon të drejtën për punësim, por mes punëdhënësit dhe punëmarrësit ka të drejta dhe detyrime që duhet të zbatohen. Penalizimi dhe marrja e masës disiplinore për kërkuesin ka ardhur si pasojë e mospërmbushjes së detyrave funksionale, shkelje që është konsideruar e rëndë. Punëdhënësi ka plotësuar të gjitha detyrimet e tij dhe ka respektuar të drejtat e punëmarrësit dhe ky i fundit nuk ka pasur asnjë ankesë, gjatë kohës që ka qenë në detyrë, për shkeljen e kushteve të punës.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

12. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pikat 1, shkronja “I” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71, të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret kumulative të nenit 71/a, të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale dhe mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur.

13. Gjykata çmon se kërkuesi, si individ, legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të shkronjës “F” të pikës 1 të nenit 131 dhe shkronjës “I”, të pikës 1, të nenit 134 të Kushtetutës, pasi është palë në çështjen objekt të ankimit kushtetues individual, për rrjedhojë ka interes të drejtpërdrejtë për vënien në lëvizje të këtij gjykimi.

14. Në lidhje me kriterin e *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës, Gjykata vëren se kërkuesi i është drejtuar asaj me ankim kushtetues individual, duke ngritur pretendime për procesin gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë, për të cilin nuk ka mjet tjetër juridik në dispozicion për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese përveç ankimit kushtetues individual.

15. Kërkuesi legjitimohet edhe *ratione temporis*, në kuptim të përmbajtjes së nenit 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577/2000, pasi vendimi më i fundit në kohë i kundërshtuar, ai i Gjykatës së Lartë, mban datën 13.2.2023, ndërsa kërkesa është paraqitur në këtë Gjykatë në datën 11.5.2023, pra brenda afatit 4-mujor.

16. Për sa i takon legjitimitimit *ratione materiae* kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës për punë, të parashikuar në nenin 49 të Kushtetutës, duke pretenduar se veprimet e organeve shtetërore kanë sjellë pasoja të drejtpërdrejta edhe në drejtim të ushtrimit të veprimtarisë profesionale të tij, duke e penguar atë. Gjykata vëren se sipas nenit 49 të Kushtetutës secili ka të drejtë të fitojë mjetet e jetesës së tij me punë të ligjshme që e ka zgjedhur ose pranuar vetë, si dhe është i lirë të zgjedhë profesionin, vendin e punës, si dhe sistemin e kualifikimit profesional. Në këtë kuptim, vetëm dhënia e masës disiplinore “Largim nga shërbimi civil” për kërkuesin nuk është e mjaftueshme në nivel kushtetues për të kërkuar mbrojtjen që ofron neni 49 i Kushtetutës, për sa kohë kërkuesi nuk ka arritur të argumentojë se nëpërmjet akteve të kundërshtuara i është ndaluar akses në çdo profesion ose veprimtari tjetër profesionale. Për rrjedhojë, në lidhje me këtë pretendim kërkuesi nuk legjitimohet *ratione materiae*.

17. Kërkuesi ka pretenduar edhe cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj, si element i së drejtës për proces të rregullt, të parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës, për shkak se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë e ka zgjidhur çështjen duke vlerësuar në mënyrë të ndryshme provat e administruara nga gjykatat e faktit. Ky pretendim, për nga natyra e tij, hyn në juridiksionin kushtetues, prandaj Gjykata, në vijim, do të shqyrtojë bazueshmërinë e tij në themel.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj

18. Sipas kërkuesit, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë i ka analizuar ndryshe nga gjykatat më të ulëta rrethanat dhe faktet e çështjes, duke vlerësuar se veprimet e palës së paditur janë marrë në zbatim të drejtë të ligjit dhe duke u mjaftuar me referencën ligjore të zgjidhjes së çështjes, pa dhënë kuptimin dhe zbatimin e ligjit material në raport me ndonjë detyrim konkret të kontratës së punës së shkelur prej tij. Kërkuesi ka pretenduar se Kolegji Administrativ ka shqyrtuar dhe vendosur për çështje fakti që nuk janë në kompetencë të tij dhe është shprehur për themelin e çështjes mbi vlerësim të ndryshëm të provave dhe fakteve të administruara gjatë gjykimit në gjykatat më të ulëta, duke nxjerrë konkluzion për provat në të kundërt me vlerësimin e gjykatave të faktit dhe duke vlerësuar të drejtë vendimin e palës së paditur mbi bazën vetëm të vlerësimit të bërë për procedimin penal nr. 124, të vitit 2015 të filluar dhe më pas të pushuar nga prokuroria.

19. Subjekti i interesuar, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, ka prapësuar se ky pretendim është i pabazuar, pasi Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, në përputhje me funksionin e tij, është mbështetur në të njëjtat fakte dhe prova të vlerësuara nga gjykatat e faktit, duke vlerësuar se në rastin konkret është bërë një interpretim i gabuar i ligjit dhe nuk është bërë një cilësim i saktë i rrethanave të faktit, për rrjedhojë çështja nuk është zgjidhur në përputhje me dispozitat procedurale dhe materiale në zbatim. Sipas këtij subjekti, Kolegji Administrativ nuk ka marrë prova të reja dhe nuk ka bërë një gjykim të ri, por ka hedhur dritë mbi mënyrën se si gjykatat më të ulëta kanë zbatuar ligjin.

20. Në nenin 42 të Kushtetutës parashikohet se të drejtat e njohura me Kushtetutë dhe me ligj nuk mund të cenohen pa një proces të rregullt ligjor dhe se kushdo, për mbrojtjen e tyre, ka të drejtën e një gjykimi nga një gjykatë e caktuar me ligj. Ndërsa në nenin 141, pika 1, parashikohet se Gjykata e Lartë shqyrton çështje lidhur me kuptimin dhe zbatimin e ligjit për të siguruar njësimin ose zhvillimin e praktikës gjyqësore, sipas ligjit.

21. Gjykata në jurisprudencën e saj ka vlerësuar se një nga elementet e procesit të rregullt, sipas nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, është edhe shqyrtimi i çështjes nga një *"gjykatë e caktuar me ligj"*. Ky element, në sensin material, karakterizohet nga funksioni i saj gjyqësor, që ka të bëjë me zgjidhjen e çështjeve nga organe të ngarkuara me ligj për të dhënë drejtësi. Përveç këtij kushti, këto organe duhet të shqyrtojnë dhe të vendosin për çështje që janë në kompetencë të tyre gjatë një procesi të zhvilluar për një procedurë ligjërishit të përcaktuar dhe në pajtim me rendin juridik. E drejta e çdo pale për t'u dëgjuar në seancë përpara një gjykate kompetente dhe të caktuar me ligj nënkupton që gjykata të ketë juridiksion për të gjykuar çështjen dhe që kompetenca për të vendosur për të t'i jetë njohur nëpërmjet ligjit (*shih vendimet nr. 3, datë 7.2.2023; nr. 7, datë 23.2.2021; nr. 27, datë 24.6.2013, të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Po kështu, Gjykata ka theksuar se Gjykata e Lartë, në funksionin e saj si gjykatë e ligjit, nuk mund të ndryshojë vendimet e gjykatave të faktit dhe të shprehet për themelin e çështjes, duke bërë vlerësim të ndryshëm të provave dhe fakteve që janë administruar gjatë gjykimit nga gjykatat më të ulëta. Procesi nuk konsiderohet i parregullt, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, kur Kolegji i Gjykatës së Lartë, mbi të njëjtat prova e fakte të vlerësuara në gjykimet e mëparshme, vendos të prishë vendimet dhe ta zgjidhë vetë çështjen, për shkak të zbatimit të gabuar të ligjit. Gjykata e Lartë mund të vendosë për themelin e çështjes vetëm nëse mosmarrëveshja mund të zgjidhet në bazë të të njëjtave fakte e prova të vlerësuara nga gjyqtari i faktit dhe që përbëjnë bazën e vendimit në të cilin është bërë një interpretim i gabuar i ligjit. Kontrolli i saj duhet të fokusohet vetëm në drejtim të ligjshmërisë dhe bazueshmërisë të vendimeve të ankimuara, pra mbi mënyrën e zbatimit

të ligjit nga gjykatat më të ulëta. Gjykata e Lartë nuk mund të anashkalojë ose të lërë pa vlerë prova që janë shqyrtuar dhe vlerësuar nga gjykatat e faktit, si dhe nuk mund të pranojë prova të cilat nuk janë administruar gjatë gjykimit në fakt (*shih vendimet nr. 15, datë 23.3.2023; nr. 10, datë 3.4.2018; nr. 20, datë 20.3.2017; të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Gjykata është shprehur se nxjerrja e konkluzionit për provat në të kundërt me vlerësimin e dy gjykatave të shkallëve më të ulëta nuk pajtohet me natyrën e gjykimit në Gjykatën e Lartë. Gjykata e Lartë nuk mund të konkludojë *a priori* nëse është vërtetuar apo jo një fakt i caktuar, ndërkohë që nga përmbajtja e vendimeve të të dyja gjykatave më të ulëta rezulton e provuar e kundërta. Nëse Gjykata e Lartë vlerëson se provat e administruara nuk janë të mjaftueshme për arritjen e një konkluzioni apo se nevojitet kryerja e vlerësimeve të mëtejshme të tyre, ajo nuk mund të marrë kompetencat e gjykatës të faktit, por duhet ta kthejë çështjen për rishqyrtim, me qëllim plotësimin e këtyre të metave të vendimit, por në asnjë rast nuk mund ta zgjidhë vetë çështjen në themel duke rivlerësuar ndryshe faktet dhe provat e marra gjatë gjykimit në shkallët më të ulëta gjyqësore. Një veprim i tillë bie ndesh me parimin e gjykatës së caktuar me ligj (*shih vendimet nr. 15, datë 23.3.2023; nr. 44, datë 19.7.2016; nr. 36, datë 30.6.2014, të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Gjykata vëren se në lidhje me procedimin disiplinor Komisioni Disiplinor, me vendimin nr. 12437/22, datë 12.6.2015, bazuar në përmbajtjen e neneve 57, pika 2, shkronja “a” dhe 60 të ligjit nr. 152/2013, ka vendosur marrjen e masës disiplinore “Largim nga shërbimi civil” ndaj kërkuesit. Sipas tij ky rast ngarkon me përgjegjësi të drejtpërdrejtë përveçse të gjithë punonjësit e turnit, edhe përgjegjësin e zyrës, i cili ndër detyrat funksionale ka edhe mbikëqyrjen e veprimtarisë së nëpunësve në varësi. Komisioni Disiplinor ka vlerësuar se nëse kërkuesi do të kryente detyrën funksionale duke kontrolluar edhe punën e grupit, do të kishte parandaluar në linjën zinxhir veprimet e paligjshme ose shkeljet e kryera hap pas hapi, duke mos u lejuar kalimi i dy mjeteve me ngarkesë pa kryer procedurat doganore. Sipas komisionit, me veprimet dhe mosveprimet e tij kërkuesi është përgjegjës për shkelje me faj të detyrimeve të nëpunësve, konkretisht ai ndodhet në mospërmbushje të rëndë të detyrave, pasi është përgjegjës për lejimin e daljes së mjeteve nga territori doganor pa paguar ose garantuar detyrimet doganore që duheshin paguar. Për rrjedhojë, Komisioni Disiplinor ka vlerësuar se ndaj kërkuesit rëndon përgjegjësia për shkelje me faj të detyrimeve që përcakton neni 250 i Kodit Doganor, pasi ai nuk ka kryer detyrat funksionale të përcaktuara në Rregulloren e Brendshme të Degëve Doganore, si dhe nuk ka respektuar urdhrat e drejtorit të përgjithshëm të Doganave (*shih faqen 5 të vendimit të Komisionit Disiplinor*).

25. Duke mos qenë dakord me vendimin për dhënien e masës disiplinore “Largim nga shërbimi civil”, kërkuesi ka vënë në lëvizje procesin gjyqësor të kundërshtuar. Për sa i përket gjykimit të çështjes në shkallë të parë, në funksion të vërtetimit të faktit disiplinor, pra të bazueshmërisë faktike të vendimit për dhënien e masës disiplinore “Largim nga shërbimi civil”, pala e paditur ka paraqitur si provë informacionin e datës 16.3.2015 të Drejtorisë së Hetimit pranë Departamentit Operativ Hetimor të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave. Në përgjigje të kësaj, kërkuesi ka paraqitur si provë vendimin e prokurorit të datës 11.5.2015, për pushimin e hetimeve në ngarkim të dy doganierëve të peshores dhe të shtetasit B.F. Në përfundim të gjykimit, gjykata e shkallës së parë ka vendosur pranimin e kërkesëpadisë, duke shfuqizuar vendimin e mësipërm të Komisionit Disiplinor dhe detyruar palën e paditur ta kthejë kërkuesin në vendin e mëparshëm të punës, si dhe t’i paguajë pagën nga momenti i ndërprerjes së marrëdhënies së punës deri në kthimin në detyrë.

26. Në vlerësimin e asaj gjykate, në analizë të fakteve që lidhen me ngjarjen e datës 26.2.2015, në Degën e Doganës Kakavijë, në asnjë moment ose episod nuk provohet që paditësi (kërkuesi) të ketë kryer shkelje ose shkelje të rëndë të detyrave të tij funksionale. Po sipas saj, me asnjë provë nuk vërtetohet se mjetet që kanë kaluar në atë pikë doganore kanë kryer kontrabandë, e cila është një hipotezë që nuk është provuar nga asnjë prej autoriteteve ligjzbatuese, ndaj kërkuesi nuk mund të ngarkohet me përgjegjësi disiplinore, sepse nuk ka parashikuar ndodhjen e një fakti që nuk ekziston. Sipas gjykatës së shkallës së parë, përfundimi i arritur nga Komisioni Disiplinor lidhur me vendimin e datës 11.05.2015 të prokurorisë, duke nënkuptuar se pushimi ka ndodhur në pritje

të përgjegjeve të letërporosive nga autoritetet greke dhe se për kërkuesin hetimet vazhdojnë, është i pabazuar, pasi prokuroria nuk ka filluar asnjëherë procedim penal ndaj tij, sepse nuk ka konstatuar që ai ka ndonjë përgjegjësi të drejtpërdrejtë ose të tërthortë për situatën e paprovuar dhe se procedimi penal nr. 124 i vitit 2015 është pushuar pasi nuk mund të vërtetohej kryerja e veprave penale. Gjykata e shkallës së parë ka arsyetuar më tej se Komisioni Disiplinor nuk ka arritur të identifikojë qartë shkeljen shumë të rëndë disiplinore të kryer nga paditësi (kërkuesi), nuk ka arritur ta faktojë dhe provojë ekzistencën e saj dhe të pasojës shumë të rëndë që ka sjellë. Sipas asaj gjykate, në dhënien e masës disiplinore komisioni nuk ka respektuar nenin 60, të ligjit nr. 152/2013, për sa i përket parimit të proporcionalitetit në lidhje me përshkallëzimin dhe individualizimin e masës disiplinore, për sa kohë nuk ka bërë asnjë analizë të shkaqeve dhe rrethanave të shkeljes disiplinore, pasojave të saj dhe shkallës së fajësisë së kërkuesit (*shih faqet 12 dhe 13, të vendimit nr. 4483, datë 16.9.2015, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë*).

27. Gjykata e apelit, pas shqyrtimit në dhomën e këshillimit mbi bazë dokumentesh të ankimit të paraqitur nga pala e paditur, ka përligjur qëndrimin e gjykatës së shkallës së parë, duke arsyetuar se pretendimet e palës së paditur se ndodhëj para një fakti të dënueshëm penalisht, nuk janë atribut i vlerësimit në këtë gjykim administrativ, edhe për faktin se ecuria disiplinore dhe masa disiplinore nuk rezultojnë të jenë rrjedhojë e përfundimeve të natyrës penale. Ajo ka gjetur të drejtë përfundimin e gjykatës së shkallës së parë se për sa kohë nuk provohet të jetë kryer kontrabandë ose shpërdorim detyre nga doganierët, nuk mund të ngarkohet me përgjegjësi disiplinore paditësi (kërkuesi). Sipas gjykatës së apelit, qëndrimi i palës së paditur se nëse kërkuesi do të kryente detyrën e tij funksionale do të kishte parandaluar në linjën zinxhir veprimet e paligjshme ose shkeljet e kryera hap pas hapi, nuk mbështet cilësime për shkelje shumë të rëndë sipas nenit 57, pika 2, shkronja “a”, të ligjit nr. 152/2013. Rrethanat e parashtruara dhe të rezultuara në gjykim nuk mbështesin vlerësimin se jemi para shkeljes shumë të rëndë dhe pala e paditur nuk ka argumentuar kategorizimin e shkeljes referuar elementeve që parashikon neni 60 i po këtij ligji (*shih faqet 9 dhe 10, të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit*).

28. Ndërsa Gjykata e Lartë, në ndryshim nga gjykatat e faktit, ka vlerësuar se organi publik nuk ka vendosur të largojë nga detyra kërkuesin për shkak se ka filluar procedim penal në ngarkim të vartësve të tij, por sepse ai ka kryer veprime dhe mosveprime që përbëjnë mospërmbyllje të rëndë të detyrës së përgjegjësisë të ruajtjes dhe kontrollit të veprimtarisë së ushtruar nga vartësit e tij. Sipas Kolegjit Administrativ, gjykatat administrative kanë zbatuar në mënyrë të gabuar kriteret e vlerësimit të përgjegjësisë individuale në rastin e procedimit disiplinor me ato të procedimit penal dhe nuk kanë interpretuar dhe zbatuar drejt dispozitat e KPP-së që rregullojnë raportin juridik mes dy proceseve. Kjo sepse, referuar nenit 70 të KPP-së, vetëm vendimi gjyqësor penal i fajësisë ka efektin e gjësë së gjykuar dhe efektin detyrues jashtë procesit penal me karakter *erga omnes*, ndërsa vendimi i pushimit të çështjes penale ose vendimi gjyqësor i pafajësisë, sipas neneve 387 dhe 388 të KPP-së, nuk ka efekt detyrues në gjykimin civil ose administrativ. Kolegji Administrativ ka vlerësuar se konkluzionet e arritura në vendimin e pushimit të procedimit penal në lidhje me (mos)vërtetimet e faktit nuk kanë qenë detyruese për gjykatën që shqyrton veprimtarinë e organit publik, aq më tepër kur hetimet në këtë rast janë pushuar në pritje të letërporosisë dërguar autoriteteve greke. Po sipas këtij Kolegji, vendimi i pushimit të procedimit penal nuk ka zgjidhur pasojat e faktit penal që lidhen me çështjen administrative dhe se pushimi i procedimit penal ndaj vartësve të kërkuesit nuk zgjidh asnjë situatë për përjashtimin e tij nga përgjegjësia administrative. Për më tepër, vendimi i pushimit të procedimit penal është prishur me vendimin e datës 23.9.2015, të Gjykatës së Apelit Gjirokastrë, e cila ka urdhëruar vazhdimin e hetimeve, rrethanë dhe situatë faktike kjo që gjithsesi ka ndodhur më pas në kohë nga vendimmarrja e organit publik. Në përfundim, sipas Kolegjit Administrativ, ka rezultuar ligjshmëria e veprimit administrativ të dhënies së masës disiplinore për largimin nga puna të paditësit (kërkuesit) bazuar në situatën faktike dhe ligjore në të cilën ka vepruar organi publik, ndaj padia duhet të rrëzohet (*shih paragrafët 25 dhe 27–31, të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

29. Në kuptim të standardit të gjykatës së caktuar me ligj, siç është theksuar më sipër, Gjykata thekson se Gjykata e Lartë nuk mund të bëjë ripërcaktim të fakteve bazuar në një vlerësim të ndryshëm të provave të shqyrtuara dhe të vlerësuara nga gjykatat më të ulëta, por mundet që faktin e përcaktuar nga të njëjtat prova të vlerësuara nga gjyqtari i faktit, ta cilësojë juridikisht ndryshe dhe të zgjidhë vetë çështjen në rast se konstaton zbatim të gabuar të ligjit prej tij. Duke verifikuar zbatimin e këtyre standardeve në rastin konkret, rezulton se Gjykata e Lartë ka marrë në analizë vendimin e pushimit të çështjes penale nga prokurori dhe efektet e tij për gjykatën që ka shqyrtuar veprimtarinë e organit publik, për sa kohë që, sipas atij Kolegji, vendimi i prokurorit nuk ka zgjidhur pasojat e faktit penal për përjashtimin e përgjegjësisë administrative të kërkuesit. Pavarësisht kësaj, sipas Kolegjit Administrativ, për shkak të ankimimit të vendimit të prokurorit për pushimin e procedimit penal, ky vendim është prishur nga gjykata, e cila ka urdhëruar vazhdimin e hetimeve, duke iu referuar për këtë vendimeve gjyqësore të cilat, megjithatë, duke qenë të mëvonshme në kohë, nuk kanë qenë pjesë e shqyrtimit nga gjykatat më të ulëta.

30. Për sa më lart, Gjykata vëren se vlerësimin e tij se veprimet e kërkuesit përbëjnë shkelje të rëndë të detyrave të tij funksionale, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë e ka lidhur me efektin që ka në procesin administrativ vendimi i prokurorit për pushimin e procedimit penal, ndërkohë që gjykatat e faktit, edhe pse i janë referuar kësaj prove shkruese në vendimet e tyre, e kanë lidhur atë me mungesën e të provuarit të faktit disiplinor dhe të pasojave të ardhura në atë rast, duke mbajtur në vëmendje se barra e provës në këtë drejtim rëndon mbi organin publik punëdhënës. Nga ana tjetër, ky vlerësim i gjykatave të faktit është bërë në funksion të analizimit të vendimit të Komisionit Disiplinor, qoftë në drejtim të të provuarit të faktit të klasifikuar më tej nga ai komision si shkelje disiplinore për kërkuesin, ashtu edhe në drejtim të ligjshmërisë të masës disiplinore të vendosur ndaj tij në raport me atë shkelje disiplinore të atribuar atij në pikëpamje të proporcionalitetit në aspektin e përshkallëzimit dhe individualizimit të masës disiplinore. Kolegji Administrativ është shprehur se gjykatat e faktit nuk kanë interpretuar dhe zbatuar drejt dispozitat e KPP-së, por nuk ka evidentuar ndonjë fakt të pranuar si të provuar nga ato dhe, më tej, të ketë dhënë kuptimin për interpretimin dhe zbatimin e ligjit material në raport me ndonjë detyrim kontraktual konkret të shkelur nga kërkuesi, si dhe ndonjë element konkret në të cilin është mbështetur në arritjen e përfundimit për shkallën e rëndesës së shkeljes dhe të pasojës së ardhur nga veprimet ose mosveprimet e vlerësuara si të tilla, pavarësisht se largimi nga shërbimi civil ose ndërprerja e menjëhershme e kontratës së shërbimit publik është masa më e ashpër dhe, si e tillë, në çdo rast duhet parë si alternativa e fundit për t'u përzgjedhur nga organi publik punëdhënës.

31. Në analizë të sa më sipër dhe referuar standardit të gjykatës së caktuar me ligj, Gjykata arrin në përfundimin se Gjykata e Lartë, gjatë procesit gjyqësor të kundërshtuar, ka përcaktuar vetë faktet e çështjes në lidhje me përgjegjësinë disiplinore të kërkuesit dhe pasojat e veprimeve ose mosveprimeve të tij dhe, mbi këtë bazë, ka zgjidhur në themel çështjen, çka do të thotë se ka bërë një vlerësim të ndryshëm të provave nga sa kishin arritur dy gjykatat e faktit, gjë e cila nuk pajtohet me natyrën e gjykimit në atë gjykatë. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuesit është i bazuar.

32. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e caktuar me ligj është i bazuar, sipas arsyetimit të mësipërm të këtij vendimi, ndaj kërkesa pranohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neneve 71 dhe 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Pranimin e kërkesës.

2. Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2023-342 (52), datë 13.2.2023, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

3. Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 20.2.2024.

Shpallur më 13.3.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Fiona Papajorgji, Marsida Xhaferllari, Sandër Beci, Sonila Bejtja, Elsa Toska, Ilir Toska, Marjana Semini, Genti Ibrahimi